**Európai Parlament**
2019-2024

*Halászati Bizottság*

**2022/0195(COD)**

26.5.2023

# VÉLEMÉNY

a Halászati Bizottság részéről

a Környezetvédelmi, Közegészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Bizottság részére

a természet helyreállításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatról
(COM(2022)0304 – C9-0208/2022 – 2022/0195(COD))

A vélemény előadója: Caroline Roose

(*) Társbizottsági eljárás – az eljárási szabályzat 57. cikke

PA_Legrej

# RÖVID INDOKOLÁS

2019-ben a biológiai sokféleséggel és az ökoszisztéma-szolgáltatásokkal foglalkozó kormányközi tudománypolitikai platform (IPBES) globális riasztást tett közzé: „A természet világszerte az emberi történelemben még soha nem látott mértékben hanyatlik, a fajok kihalásának üteme pedig gyorsul, ami súlyos következményekkel jár az emberi populációkra nézve szerte a világon.[1]” A jelentés azonban azt is megállapította, hogy még nem túl késő cselekedni, ha gyorsan fellépünk a természet megőrzése és helyreállítása érdekében.

Az Európai Környezetvédelmi Ügynökség 2019. évi, „Marine messages II” [Tengeri üzenetek II.] című jelentése[2] hangsúlyozta, hogy sürgősen intézkedéseket kell hozni a tengeri ökoszisztémák helyreállítására, különösen az éghajlatváltozással szembeni ellenálló képesség növelése és a biológiai sokféleség összeomlásának megállítása érdekében. Az Európai Számvevőszék 2020. évi, „Tengeri környezet: az Unió széles körű, de mélységét tekintve nem megfelelő védelmet biztosít” című különjelentése[3] számba vette a hatályos jogszabályokat, és rámutatott, hogy „[a]z Unió védelmi szabályai nem tették lehetővé egyes jelentős ökoszisztémák és élőhelyek helyreállítását”.

A biológiai sokféleséggel kapcsolatos, 2020-ig teljesítendő uniós stratégia értékelése során arra a következtetésre jutottak, hogy az EU nem teljesítette azt a célt, hogy 2020-ig a leromlott állapotú ökoszisztémák legalább 15%-át helyreállítsa. Logikus tehát, hogy az ökoszisztémák helyreállítása lesz a 2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégia egyik prioritása.

A rendeletre irányuló javaslat lehetővé teszi a megközelítés megváltoztatását. A Parlament kérésének megfelelően a javaslat számos kötelező célt határoz meg az ökoszisztémák helyreállítása tekintetében. A tagállamoknak ezeket a célokat nemzeti természet-helyreállítási terveik kidolgozása révén kell elérniük, amely terveknek lehetővé kell tenniük az adott területekhez lehető legközelebb történő végrehajtást.

A javaslat 5. cikke közvetlenül a tengeri ökoszisztémákra, és így a halászati ágazatra is vonatkozik. Az előadó úgy határozott, hogy ebben a véleménytervezetben nem foglalkozik az egyéb ökoszisztémákat érintő 4., illetve 6–10. cikkel. Fontos azonban megjegyezni, hogy ezen ökoszisztémák (part menti ökoszisztémák, folyók) helyreállítása valószínűleg pozitívan hat majd a tengeri halászatra, például azáltal, hogy véget vet a tengeri ökoszisztémákba irányuló szennyezésének, vagy hogy helyreállítja azokat az ívóhelyeket és halbölcsőket, ahol bizonyos tengeri fajok szaporodnak.

A tengeri ökoszisztémák helyreállítása kéz a kézben jár a közös halászati politika célkitűzéseivel. Jó állapotú ökoszisztémák nélkül nem létezhetnek jó állapotú halpopulációk sem, és így a halászati tevékenység sem lehetséges. A leromlott tengeri ökoszisztémák helyreállítása kulcsszerepet tölt be abban, hogy biztosítani lehessen a halászati tevékenységek

---

[1] IPBES (2019): Global assessment report on biodiversity and ecosystem services of the Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services (A biológiai sokféleséggel és az ökoszisztéma-szolgáltatásokkal foglalkozó kormányközi tudománypolitikai platform globális értékelő jelentése a biológiai sokféleségről és az ökoszisztéma-szolgáltatásokról).

[2] Az EEA 17/2019. sz. jelentése: Marine messages II: Navigating the course towards clean, healthy and productive seas through implementation of an ecosystem-based approach (Tengeri üzenetek II: A tiszta, egészséges és termelékeny tengerek felé vezető út kijelölése ökoszisztéma-alapú megközelítés alkalmazásával).

[3] Az Európai Számvevőszék 26/2020. sz. különjelentése: Tengeri környezet: az Unió széles körű, de mélységét tekintve nem megfelelő védelmet biztosít”.

hosszú távú fenntarthatóságát. A helyreállítás teljes mértékben összhangban van a közös halászati politika szerinti ökoszisztéma-alapú halászati gazdálkodás koncepciójával.

Az ökoszisztémák helyreállításához területvédelmi intézkedésekre lesz szükség. Az Európai Parlament Tematikus Főosztályának a halászati gazdálkodásra vonatkozóan elfogadott területvédelmi intézkedések költségeiről és hasznáról szóló közelmúltbeli tanulmánya[4] kimutatta, hogy az ilyen intézkedések bevezetése gazdaságilag előnyös a halászati és akvakultúra-ágazat számára, lehetővé teszi a fogások stabilizációját ott, ahol azok csökkennek, ezáltal pedig munkahelyeket teremt és növeli a kisüzemi halászok jövedelmét.

Az előadó ezért támogatja a rendeletre irányuló javaslat általános megközelítését, és különösen négy pontra kívánja felhívni a figyelmet.

**Helyreállítási célok**

A rendeletre irányuló javaslat célokat határoz meg arra a területre vonatkozóan, amelyen a helyreállítási intézkedéseket végre kell hajtani. Bár ezeknek a kapacitási céloknak előnye, hogy könnyen mérhetők, mindazonáltal azokat eredménycéloknak is kísérniük kell. Az Európai Parlament állásfoglalásai, a Természetvédelmi Világszövetség (IUCN) ajánlása és az EU biodiverzitási stratégiája alapján az előadó azt javasolja, hogy 2030-ig a leromlott tengeri ökoszisztémák legalább 30%-át, 2040-ra 60%-át, 2050-ig pedig 90%-át helyre kell állítani. Az eredménycélok elérése érdekében az előadó a kapacitási célok fokozását is javasolja.

**A tengeri ökoszisztémák helyreállítását célzó intézkedések végrehajtása**

A tengeri ökoszisztémák helyreállítása a tengeri ökoszisztémák transznacionális jellege miatt eltér más típusú ökoszisztémák helyreállításától. Az Európai Unió működéséről szóló szerződés úgy rendelkezik, hogy az Unió kizárólagos hatáskörrel rendelkezik a tengerek biológiai erőforrásainak megőrzése terén. Bár a tagállamok a más ökoszisztémákra vonatkozó nemzeti helyreállítási tervük végrehajtásához szükséges intézkedéseket meghozhatják nemzeti szinten, a tengeri ökoszisztémák esetében erre ritkán lesz lehetőség.

A Bizottság úgy határozott, hogy a helyreállítási intézkedések elfogadását a közös halászati politika meglévő eszközeire, különösen a közös halászati politikáról szóló rendelet (1380/2013/EU rendelet) 11. és 18. cikkére alapozza.

A közös halászati politika keretében alkalmazott mechanizmusok velejárója, hogy az állományvédelmi intézkedés által érintett halászati tevékenységek irányításában érdekelt valamennyi tagállamnak egyet kell értenie az adott intézkedéssel. Az egyhangúság követelménye megnehezíti a szükséges intézkedések elfogadását. Az Európai Számvevőszék 2020-ban rámutatott, hogy 7 év alatt ez az eljárás csak nagyon korlátozott számú esetben volt sikeres.

Ezért valós kockázatot jelent, hogy azok az államok, amelyek nemzeti helyreállítási tervükbe állományvédelmi intézkedéseket is belefoglaltak, nem lesznek képesek végrehajtani az ilyen intézkedéseket, ha egy másik állam ellenzi azokat. A rendeletben meghatározott célok eléréséhez szükséges intézkedések megakadályozhatók lennének.

E helyzet elkerülése érdekében arra kell ösztönözni a tagállamokat, hogy nemzeti helyreállítási

[4] Costs and benefits of spatial protection measures as tools for fisheries management, PE 733.087 - 2022. július.

terveik elkészítése során működjenek együtt. Az államok számára azt is lehetővé kell tenni, hogy a helyreállítási terv tervezetével együtt közös ajánlásokat is benyújtsanak. A végleges helyreállítási terv elfogadását követően 12 hónapos határidőt kell megállapítani a tagállamok számára ahhoz, hogy benyújtsák közös ajánlásaikat, amennyiben azokat még nem fogadták el. Végezetül a Bizottság számára lehetővé kell tenni, hogy akadályozás esetén a közös halászati politikáról szóló rendeletben foglalt sürgősségi eljárást alkalmazza.

**Fajok, amelyek élőhelyét helyre kell állítani**

Azon fajok listája, amelyek élőhelyét helyre kell állítani (3. melléklet) mintegy húsz fajt tartalmaz, és számos szempontból hiányos. Az előadó úgy véli, hogy a jegyzéket ki kell terjeszteni ezekre a további fajokra, kiegészítve a Természetvédelmi Világszövetség kategóriái szerint súlyosan veszélyeztetettként vagy veszélyeztetettként besorolt fajokkal, valamint az olyan kereskedelmi fajokkal, amelyek élőhelyének helyreállítása javítaná ezen állományok állapotát, és hosszú távon előnyös lenne a halászok számára.

**Átláthatóság és az érdekeltek részvétele**

E rendelet sikeres végrehajtása nagyrészt a helyi közösségeknek – többek között a halászoknak – a tengeri ökoszisztémák helyreállítása iránti elkötelezettségétől függ. Az előadó úgy véli, hogy a rendeletre irányuló javaslat érdekelt felekkel folytatott konzultációra és átláthatóságra vonatkozó rendelkezéseit meg kell erősíteni. A nemzeti helyreállítási terveket is gyakrabban kellene aktualizálni annak érdekében, hogy a rendelkezésre álló adatokat és értékeléseket minél hamarabb figyelembe lehessen venni.

A Halászati Bizottság felkéri a Környezetvédelmi, Közegészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Bizottságot mint illetékes bizottságot, hogy javasolja a Bizottság javaslatának elutasítását.

# A VÉLEMÉNYNYILVÁNÍTÁSRA FELKÉRT BIZOTTSÁG ELJÁRÁSA

| | |
|---|---|
| **Cím** | A természet helyreállítása |
| **Hivatkozások** | COM(2022)0304 – C9-0208/2022 – 2022/0195(COD) |
| **Illetékes bizottság**<br>A plenáris ülésen való bejelentés dátuma | ENVI<br>4.7.2022 |
| **Véleményt nyilvánított**<br>A plenáris ülésen való bejelentés dátuma | PECH<br>4.7.2022 |
| **Társbizottságok - a plenáris ülésen való bejelentés dátuma** | 24.11.2022 |
| **A vélemény előadója**<br>A kijelölés dátuma | Caroline Roose<br>15.9.2022 |
| **Vizsgálat a bizottságban** | 30.11.2022 24.1.2023 |
| **Az elfogadás dátuma** | 24.5.2023 |
| **A zárószavazás eredménye** | +: 15<br>–: 13<br>0: 0 |
| **A zárószavazáson jelen lévő tagok** | Clara Aguilera, João Albuquerque, Pietro Bartolo, François-Xavier Bellamy, Isabel Carvalhais, Maria da Graça Carvalho, Asger Christensen, Rosa D'Amato, Francisco Guerreiro, Niclas Herbst, Jan Huitema, France Jamet, Predrag Fred Matić, Caroline Roose, Bert-Jan Ruissen, Marc Tarabella |
| **A zárószavazáson jelen lévő póttagok** | Martin Hlaváček, Ska Keller, Gabriel Mato, Raffaele Stancanelli, Lucia Vuolo, Stéphanie Yon-Courtin |
| **A zárószavazáson jelen lévő póttagok (209. cikk, (7) bekezdés)** | Pablo Arias Echeverría, Anna-Michelle Asimakopoulou, Marco Campomenosi, Clare Daly, Gilles Lebreton, Mick Wallace |

## A VÉLEMÉNYNYILVÁNÍTÁSRA FELKÉRT BIZOTTSÁG

## NÉV SZERINTI ZÁRÓSZAVAZÁSA

| 15 | + |
|---|---|
| ECR | Bert-Jan Ruissen, Raffaele Stancanelli |
| ID | Marco Campomenosi, France Jamet, Gilles Lebreton |
| PPE | Pablo Arias Echeverría, Anna-Michelle Asimakopoulou, François-Xavier Bellamy, Maria da Graça Carvalho, Niclas Herbst, Gabriel Mato, Lucia Vuolo |
| Renew | Asger Christensen, Martin Hlaváček, Jan Huitema |

| 13 | - |
|---|---|
| NI | Marc Tarabella |
| Renew | Stéphanie Yon-Courtin |
| S&D | Clara Aguilera, João Albuquerque, Pietro Bartolo, Isabel Carvalhais, Predrag Fred Matić |
| The Left | Clare Daly, Mick Wallace |
| Verts/ALE | Rosa D'Amato, Francisco Guerreiro, Ska Keller, Caroline Roose |

| 0 | 0 |
|---|---|
| | |

Jelmagyarázat:
+ : mellette
- : ellene
0 : tartózkodás